

NIEUWSBRIEF RUNDVEE

In deze nieuwsbrief

Mededelingen vanuit de
praktijk
[Pagina 1](#)

Onderzoek Royal GD
[Pagina 2](#)

Biestmanagement
optimaliseren
[Pagina 3](#)

E. coli mastitis:
wat te doen?
[Pagina 3](#)



ZOMER

De zomer is in volle gang en het weer heeft de nodige uitdagingen gegeven. De warmte kan ervoor zorgen dat de droge koeien minder vreten en biestkwaliteit vermindert. Het is daarom extra belangrijk om het biestmanagement te optimaliseren. Ook brengt het warme en vochtige weer de nodige risico's met zich mee voor de groei van omgevingskiemen die uierontsteking veroorzaken. Wat moet je doen als je toch een koe met acute, ernstige uierontsteking hebt? Je leest het verderop in deze nieuwsbrief!

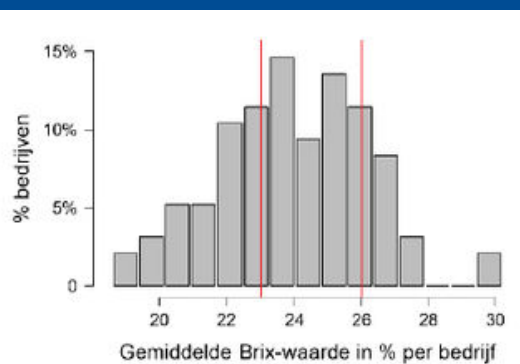
MEDEDELINGEN VANUIT DE PRAKTIJK

- Dierenarts **Wilco van Ittersum** gaat vanaf augustus een nieuwe uitdaging aan bij een andere dierenartsenpraktijk. Wij wensen hem veel succes toe in zijn verdere loopbaan!
- Per 1 september komt **Charlotte van de Ven** ons dierenartsenteam versterken. In de volgende nieuwsbrief stelt zij zich aan u voor. Wellicht dat u haar de afgelopen weken al een keer heeft gezien. Ze heeft 9 weken stage gelopen bij onze praktijk en dat is wederzijds erg goed bevallen.

ONDERZOEK ROYAL GD

Afgelopen najaar nam De Herkauwerspraktijk deel aan een onderzoek van Royal GD. Het doel van dit onderzoek was om samen met melkveehouders en dierenartsen ervaring op te doen met hoe de verschillende diagnostische pakketten die GD aanbiedt kunnen ondersteunen bij de optimalisatie van de jongveeopfok op melkveebedrijven.

Op deze bedrijven werden de Droogstandcheck, de Mineralencheck en het pakket Sporelementen ingezet om de gezondheidstoestand van de (droge) koeien in kaart te brengen. Om zicht te krijgen op de biestproductie en het biestmanagement werden op elk deelnemend melkveebedrijf ook de biestgift en de brix-waarde van de biest gemeten en genoteerd. Aanvullend werd op elk bedrijf de Biestopnamecheck uitgevoerd bij vijf kalveren.



Figuur 1: Percentage bedrijven per bedrijfsgemiddeld Brix-waarde.

Droogstands- & mineralencheck & Pakket sporelementen:

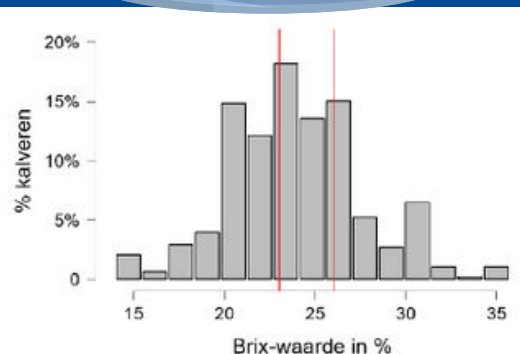
Er kan worden geconcludeerd dat een **te hoog of te laag koper**, **verhoogde NEFA's** (energietekort), een **verhoogd haptoglobine** (eiwit dat vrijkomt bij een infectie of ontsteking) en een **verlaagd magnesium** vaker gezien werden op bedrijven met lagere kalfOK scores.

Controle op de concentraties van deze elementen en het op basis daarvan aanpassen van de rantsoenen kan worden ingezet bij de bewaking of verbetering van de jongvee opfok.

Biestopnamecheck:

Het blijkt dat op veel bedrijven de biestopname beter kan. Er zijn niet alleen verschillen tussen bedrijven (figuur 1), maar ook binnen bedrijven (figuur 2). De eerste biest wordt bij 87% van de kalveren binnen de geadviseerde 4 uur gegeven. Om het biestmanagement verder te optimaliseren is het advies om al binnen 2 uur na de geboorte een kalf de eerste biest te geven, omdat een kalf dan sneller antistoffen via de darmwand kan opnemen. Dat was in deze studie slechts bij 63,8% van de kalveren het geval.

Over het algemeen hebben kalveren op bedrijven waar de biest een hogere Brix-waarde had een hogere IgG waarde (antistoffen). Maar een goede kwaliteit biest leidt niet in alle gevallen tot voldoende IgG waarden in het serum. Ook de wijze van biestverstrekking speelt een belangrijke rol.



Figuur 2: Percentage biestmonsters per Brix-waarde.

Biestmanagement optimaliseren

Uit het onderzoek van GD blijkt dat er op veel bedrijven nog veel verbeterd kan worden qua biestmanagement. Waar moet u op letten:

- Het is van belang om het kalf minimaal 2 tot 4 liter biest na de geboorte te geven. Zes uur na de geboorte moet het kalf tenminste 4 liter eerste biest gehad hebben.
- De biest moet van voldoende kwaliteit zijn, dit betekent een minimale Brix-waarde van 23%.

Maar hoe zorg je er nou voor dat de Brix-waarde van voldoende kwaliteit is?

- De voeding van de drachtige koe is hierbij erg belangrijk.
- Ook moet gedacht worden aan het verzamelen en bewaren van de biest. Om de kwaliteit van de eerste biest te behouden is het van belang om de biest zo snel mogelijk uit te melken.
 - Het is daarbij belangrijk dat er met schone materialen gewerkt wordt, om het kiemgetal laag te houden.
 - Nadat de biest uitgemolken is en het kalf de eerste biest gedronken heeft, is het van belang om kwaliteit te behouden. Het advies is dan ook om de biest op te slaan in een gesloten houder, waarbij de bewaartemperatuur 4 graden Celsius is gedurende maximaal 2 dagen. In de vriezer is de biest op -21 graden een jaar houdbaar.



E. coli mastitis: wat te doen?

Met warm weer zien we vaak meer acuut zieke koeien met uierontsteking mogelijk veroorzaakt door *E. coli*. Voorkomen is natuurlijk beter dan genezen, maar als het dan toch gebeurt is het belangrijk om snel te handelen. De diagnose 'coli mastitis' kan alleen op basis van de uitslag van een melkmonster gesteld worden, want ook andere bacteriën zoals *Klebsiella* kunnen een vergelijkbaar ziektebeeld geven.

Bij een derdegraads uierontsteking veroorzaakt door *E. coli*, wordt het immuunsysteem overrompeld door explosieve bacteriële groei waarbij veel LPS (gifstof) ontstaat. De ontsteking en LPS blijven niet alleen in het uier, maar gaan via het bloed door het hele lichaam waardoor de koe steeds zieker wordt.

Bij een koe met acute uierontsteking, is het heel belangrijk om dit kwartier zo snel mogelijk en volledig leeg te melken. Hiermee kan je de hoeveelheid LPS die vrijkomt in de koe verminderen. Daarnaast is het heel belangrijk om de koe een ontstekingsremmer, zoals Novem, te spuiten en extra te laten drinken of te drenchen ter ondersteuning. Mits de koe niet drachtig is kan dexamethason (bijv. Dexa-Ject) de immuunreactie remmen om shock tegen te gaan.

Snelle detectie en ondersteuning hebben vaak meer effect dan de antibiotica behandeling bij acute derdegraads mastitis en zijn bepalend voor de overlevingskans van de koe. Komt de koe niet meer overeind en raakt ze uitgedroogd, bel dan altijd de dierenarts. Als *E. coli* het grootste mastitis probleem is, dan is het ook mogelijk om koeien preventief te vaccineren.